

2008. június 19., csütörtök

Az Európai Unió katasztrófa-elhárítási képességének megerősítése

P6_TA(2008)0304

Az Európai Parlament 2008. június 19-i állásfoglalása az Unió katasztrófa-elhárítási képességének megerősítéséről

(2009/C 286 E/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 174. cikkére,
- tekintettel a Bizottság közleményére az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az Unió katasztrófa-elhárítási képességének megerősítéséről (COM(2008)0130),
- tekintettel az „Az európai polgári védelmi erő: europe aid” című 2006. május 9-i Michel Barnier-jelentésre,
- tekintettel a brüsszeli Európai Tanács 2006. június 15–16-i elnökségi következtetéseinek az Unió szükséghelyzetekre, válságokra és katasztrófákra való reagálási képességére vonatkozó 12. pontjára,
- tekintettel általában a korai előrejelző rendszerek és konkrétan az Atlanti-óceán északkeleti térségében és a mediterrán térségben korai szökőár-előrejelző rendszer kidolgozásáról és felállításáról szóló, 2007. decemberi tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Európai Unión belüli és azon kívüli természeti és ember által okozott katasztrófákról szóló korábbi állásfoglalásaira, amelyekben felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy törekedjenek a természeti katasztrófák esetén alkalmazandó polgári védelmi intézkedésekkel kapcsolatos szorosabb együttműködésre a katasztrófák megelőzése, illetve pusztító hatásuk lehető legkisebbre csökkentése érdekében konkrétan további polgári védelmi erőforrások rendelkezésre bocsátásával,
- tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2005)0108) és a Parlament 2006. május 18-i első olvasatbeli álláspontjára ⁽¹⁾),
- tekintettel a Tanács és a tagállamoknak a Tanács ülése keretében összegyűlt képviselői, valamint az Európai Parlament és a Bizottság által a humanitárius segítségnyújtásról 2007. december 18-án közösen elért európai konszenzusra ⁽²⁾,
- tekintettel a katonai erőforrásoknak a katasztrófa idején végrehajtott mentőműveletek keretében történő bevetéséről és a polgári védelemről szóló, 2006. november 27-én felülvizsgált (ún. oslói) iránymutatásokra,
- tekintettel a katonai erőforrásoknak bonyolult vészhelyzetekben az ENSZ humanitárius műveletei támogatására történő bevetéséről és a polgári védelemről szóló, 2003. márciusi (MCDA) iránymutatásokra,
- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL C 297. E., 2006.12.7., 331. o.

⁽²⁾ HL C 25., 2008.1.30., 1. o.

2008. június 19., csütörtök

- A. mivel a jelentős emberi, gazdasági, környezeti és kulturális károkat okozó természeti és ember által okozott katasztrófák, pl. az áradások száma egyre nő, ami nemcsak az uniós szintű reakciós képesség, hanem a megelőzés és helyreállítás megerősítését is szükségessé teszi,
- B. mivel az egyre gyakoribb szélsőségesen száraz nyári időjárás miatt az erdőtüzek és aszályok mind súlyosabbá válnak, és mivel a korábbi évek és a közelmúlt tapasztalatai felhívták a figyelmet arra, hogy meg kell erősíteni a Közösség polgári védelmének az erdőtüzekre és egyéb futótüzekre vonatkozó megelőzési, készségi és reagálási képességét;
- C. mivel uniós szinten még nem léteznek iránymutatások az erdőtüzek megelőzését illetően;
- D. mivel továbbra is a tagállamok felelősek az olyan területfelhasználási politikák fenntartásáért, melyek nem nyújtanak visszaszámítás-ösztönzőket ember által okozott erdőtüzekre a földterület státuszának megváltoztatása céljából;
- E. mivel „Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás Európában” című bizottsági Zöld könyv (COM(2007)0354) hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás következtében egyre gyakoribbak lesznek a szélsőséges időjárási események Európában, ami az emberi, az infrastrukturális és a környezeti károk kockázatának fokozódásához vezet majd;
- F. mivel az Unió katasztrófakezelési képességének megerősítése a nemzeti, európai és nemzetközi szintű katasztrófaelőkészítést, -kezelést, -készséget és -helyreállítást magában foglaló megközelítést teszi szükségessé;
- G. mivel a 2007-ben Dél-Európában bekövetkező nagy számú tűzvész, valamint kiterjedésük számos tényezőnek tudható be, többek között az éghajlatváltozásnak, az erdők nem megfelelő besorolásának és gondozásának, továbbá természeti okok és emberi hanyagság kombinációjának, valamint bűncselekményeknek, és mivel számos 2008 kora tavaszi és nyári erdőtűz figyelmeztet arra, hogy hasonló események a közelgő nyáron is előfordulhatnak;
- H. mivel szorosabb együttműködésre van szükség a Tanács, a Bizottság és a tagállamok között nem csupán a megelőző intézkedések terén, hanem a katasztrófák valamennyi szakasza tekintetében, egészen a helyreállítás utolsó szakaszáig, szoros együttműködésben a Parlamenttel;
- I. mivel a mostani katasztrófák gyakran határokon átnyúló jellegűek, valamint többoldalú és összehangolt válaszleépéseket tesznek szükségessé; figyelembe véve egyúttal a természeti katasztrófák regionális gazdaságokra, a termelő tevékenységekre és az idegenforgalomra gyakorolt káros gazdasági és társadalmi hatásait;
- J. mivel a világban egyre gyakoribbak és súlyosabbak a természeti katasztrófák, és ezek a legszegényebb emberekre nézve járnak a legsúlyosabb következményekkel, az uniós szereplőknek közösen kell munkálkodniuk annak érdekében, hogy valóban az áldozatokhoz jusson el a humanitárius segítség, és ezáltal csökkenjen azok kiszolgáltatottsága;
- K. mivel a közös riasztójelzések és protokollok hiánya szintén aggodalomra ad okot, a polgárok uniós és harmadik országbeli egyre növekvő mobilitását figyelembe véve;
- L. mivel az EU-nak el kell ismernie a földközi-tengeri szárazságok és tüzek formájában jelentkező természeti katasztrófák különleges jellegét, és ennek megfelelően kell átalakítania megelőzési, kutatási, kockázatkezelési, polgári védelmi és szolidaritási eszközeit;
1. üdvözli a Bizottságnak az Unió katasztrófa-elhárítási képességének megerősítéséről szóló fenti közleményét, valamint az uniós katasztrófaelhárítás nagyobb koherenciájára, hatékonyságára és láthatóságára irányuló átfogó célkitűzést,
 2. úgy véli, hogy a katasztrófaelőkészítési és -elhárítási képességének megerősítése kiemelt prioritású politika az Unió számára, valamint hogy e célkitűzés elérése érdekében valamennyi eszközt mozgósítani kell, különös tekintettel az elmúlt évek súlyos áradásaira;

2008. június 19., csütörtök

3. hangsúlyozza, hogy az EU-n belül vagy harmadik országokban bekövetkező természeti és ember által okozott katasztrófák tekintetében a Bizottság megközelítésének teljesen koherensnek kell lennie, és igazodnia kell „Az éghajlatváltozásból származó lehetőségek Európa számára” című közleményéhez (COM(2008)0030), illetve az üvegházhatást okozó gáz kibocsátásnak a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről szóló javaslatához; kiemeli, hogy az éghajlatváltozás alapvető tényező a természeti katasztrófák növekvő gyakorisága és súlyosbodása tekintetében, és hogy a környezetvédelmi politikának és az éghajlatváltozással kapcsolatos jogalkotásnak az Unió katasztrófa-elhárítási képességének pilléreit kell alkotniuk az embereket, az infrastruktúrát és a környezetet sújtó további károk elkerülése érdekében;
4. úgy véli, hogy a különböző politikai területek és intézmények közötti helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten megvalósuló összhang és koordináció vezet a hatékonyabb, integrált és látható uniós katasztrófaelhárításhoz;
5. úgy véli, hogy a katasztrófa megelőzési és -elhárítási kapacitás növelése céljából folytatott együttműködés a tagjelölt és potenciális tagjelölt államokkal, illetve a regionális együttműködés támogatása az EU és az érintett államok közös érdeke, ezért mindezt oly módon kell fejleszteni és megerősíteni, hogy egyúttal biztosítani lehessen a kiegészítő jelleget, valamint el lehessen kerülni a létező kétoldalú, regionális és nemzetközi kezdeményezések megkettőzését;
6. hangsúlyozza, hogy a katasztrófa-forгатókönyveket, a szükséges és rendelkezésre álló kapacitásokat és az azonosított hiányosságok pótlására irányuló különböző lehetőségek hatásait tartalmazó tudásbázis kialakítását célzó, Bizottság által tervezett munka nem használható fel az emberek, vagyontárgyak és a környezet katasztrófák elleni védelmére irányuló fontos javaslatok elhalasztására;
7. hangsúlyozza, hogy a Bizottság megközelítésének ki kell terjednie a katasztrófák valamennyi szakaszára, a megelőzéstől a helyreállításig, valamint a természeti katasztrófákra – beleértve szélsőséges aszályokat – és az ember okozta katasztrófákra az unión belül és a harmadik országokban, továbbá hogy további munkára van szükség a Bizottság fenti közleményében szereplő területeken;
8. üdvözli a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzus végrehajtására vonatkozó azon cselekvési terv Bizottság általi bemutatását, mely fontos hozzájárulás a hatékony, megfelelően összehangolt és megerősített európai humanitárius segítségnyújtáshoz;
9. kiemeli a globális reagálási kapacitás erősítésének fontosságát és ezért elismeri a kulcsfontosságú humanitárius szereplők – mint az ENSZ, a Vöröskereszt és a nem kormányzati szervezetek – szerepét harmadik országok katasztrófa sújtotta területein;
10. emlékeztet arra, hogy a polgári védelmi erőforrásoknak és katonai eszközöknek harmadik országokban humanitárius helyzetekre való válaszként történő felhasználásának összhangban kell lennie a meglévő nemzetközi iránymutatásokkal – mint az oslói és MCDA iránymutatások –, különös tekintettel a semlegesség, az emberségesség, a pártatlanság és a függetlenség humanitárius elveinek való megfelelés biztosítására; kiemeli, hogy humanitárius válság esetén a polgári védelmi erőforrások felhasználásának a szükségletekhez kell igazodnia, ki kell egészítenie a humanitárius segítségnyújtást és koherensnek kell lennie azzal;
11. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szélsőséges eseményekre történő felkészülés érdekében ne csak a kockázatalapú megközelítéseket vegyék figyelembe, hanem a megfelelő tervezés és kockázatsökkentő intézkedések kellő időben történő meghozatala révén uniós politika szintjén foglalkozzanak a sebezhetőség csökkentésének különböző módjaival is, és szükség esetén kellően vegyék figyelembe a környezetvédelemmel és éghajlatváltozással kapcsolatos politikákat és jogalkotást;
12. ismételt hangsúlyozza, hogy a harmadik országoknak nyújtott közösségi humanitárius segítyek és polgári védelmi támogatás egyetlen célja az emberi szenvedés megelőzése és enyhítése, és ennek minden esetben kizárólag az áldozatok szükségletein kell alapulnia, összhangban a semlegesség, a pártatlanság és a diszkriminációmentesség alapvető humanitárius elveivel;

2008. június 19., csütörtök

13. felhívja a Bizottságot, hogy legkésőbb 2008 végéig sürgősséggel nyújtson be javaslatokat az Unión belüli katasztrófamegelőzés tekintetében és terjesszen elő uniós stratégiát a katasztrófakockázatok fejlődő országokban történő csökkentésére;

14. emlékeztet arra, hogy az EU támogatja a humanitárius műveletek keretében helyi szinten végzett felkészülési tevékenységeket, és belefoglalja fejlesztési politikájába a katasztrófák kockázatának csökkentését;

15. sajnálattal veszi tudomásul, hogy Michel Barnier korábbi biztosnak az európai polgári védelmi erő létrehozására tett javaslata továbbra is csak papíron létezik, és felhívja a figyelmet e tekintetben a gyors-reagálású képességek tagállami polgári védelmi modulok alapján történő kidolgozásának szükségességére az Európai Tanács 2006. június 15–16-i ülése által adott megbízatásnak megfelelően, és felhívja a Bizottságot, hogy e célból dolgozzon ki konkrét javaslatot;

16. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy úgy tűnik, a Tanács a EU Szolidaritási Alapjáról (EUSF) szóló új rendelet elfogadása ellen foglalt állást, annak ellenére, hogy a Parlament erősen támogatja a meglévő eszköz felülvizsgálatát; emlékezteti a Tanácsot, hogy a Parlament az első olvasat során 2006 májusában elsöprő többséggel fogadta el álláspontját, és hogy a vonatkozó dosszié továbbvitelét a Tanács több mint két éve gátolja; ismételten hangot ad azon meggyőződésének, miszerint az EUSF-ről szóló új rendelet, amely többek között csökkenti a Szolidaritási Alap mobilizációjának reakcióidejét, javítani fogja az Európai Unió helyzetét abban a tekintetben, hogy a természet vagy ember okozta katasztrófákra eredményesebben, rugalmasabban és rövidebb időn belül reagáljon; nyomatékosan sürgeti az Európai Tanácsot, hogy ne vesse el ezt a rendeletet, és kérje az EU Szolidaritási Alapjának azonnali felülvizsgálatát;

17. felhívja a Bizottságot, hogy szükség esetén a lehető legrugalmasabban és haladéktalanul mozgósítsa a jelenlegi EUSF-et; úgy véli, hogy természeti katasztrófák esetén rendkívül fontos, hogy az EU Szolidaritási Alapból származó szükséges forrásokat azonnal rendelkezésre bocsássák az áldozatok és közvetlen családtagjaik szenvedésének enyhítése és szükségleteinek kielégítése érdekében;

18. felszólítja a Bizottságot, hogy végezzen több, az erdőtüzek megelőzésére és leküzdésére módszereire és eszközeire vonatkozó kutatást, illetve vizsgálja felül a tervezést és a földhasználatot; sürgeti a tagállamokat, hogy tegyenek határozott lépéseket az erdővédelemre irányuló jogalkotási keretük javítása és végrehajtása érdekében, valamint hogy tartózkodjanak az értékesítési, újraosztályozási és privatizációs tevékenységektől, ezáltal korlátozva a beavatkozást és a spekulációt; úgy véli, valamennyi rendelkezésre álló uniós szakértelmet – ideértve a műholdas rendszereket is – fel kell használni erre a célra;

19. sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő jogilag kötelező érvényű jogszabálycsomagot (pl. keret-irányelvet), amelynek célja a katasztrófamegelőzéssel és -elhárítással kapcsolatos jelenlegi uniós szabályozás, politikák és programok hiányosságainak pótlása;

20. javasolja, hogy egy ilyen átfogó keret a megelőzés tekintetében három pillérré épüljön, amelynek célja a megelőzés fokozása a jelenlegi uniós mechanizmusokban és tagállami megközelítésekben, egy új keret-megközelítés kidolgozása a katasztrófamegelőzés területén, valamint a megelőzéssel kapcsolatos ismeretek és technológiák továbbfejlesztése uniós kutatások és fejlesztési programok révén;

21. javasolja, hogy az átfogó uniós reagálási kapacitás megerősítésére irányuló javaslatok tartalmazzák olyan kulcsfontosságú erőforrások létrehozását, amelyek európai polgári védelmi műveletekben bármikor garantáltan felhasználhatók; úgy gondolja, hogy ennek elsősorban nemzeti kapacitásokon kell alapulnia és szükség esetén más felekkel kötött megállapodásokat is tartalmaznia kell;

2008. június 19., csütörtök

22. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legnagyobb mértékben használja ki az erdőtüzekről szóló 2008-as kísérleti projekt és a gyorsreagálású képességekre vonatkozó előkészítő intézkedések lehetőségeit a tagállamokkal és egyéb felekkel folytatott művelési lehetőségek kipróbálása érdekében, amelyek révén a reagálási képességek mindenkor rendelkezésre állnak az európai polgári védelmi műveletek számára, és úgy véli, hogy mindez fontos tapasztalatot jelent majd a jövőbeli jogalkotási javaslatokhoz;
23. támogatja azokat a tevékenységeket, amelyek a tagállamok polgári védelmi felkészültségének fokozására irányulnak, különösen a szakértők és a legjobb gyakorlatok cseréje, valamint a gyakorlatokra és a felkészültségre vonatkozó projektek révén;
24. megismétli az európai természeti katasztrófákról (tüzekről, aszályokról és áradásokról) szóló, 2006. május 18-án elfogadott állásfoglalásában⁽¹⁾ a Bizottsághoz intézett felhívását, amelyben kéri, hogy a Bizottság terjesszen elő a tüzek megelőzéséről és kezeléséről, a rendszeres adatgyűjtésről, térképek készítéséről és a kockázatos területek azonosításáról, tűzzel kapcsolatos kockázatkezelési tervek készítéséről, a tagállamok által biztosított források és rendelkezésre álló eszközök azonosításáról, a különböző jogrendszerek összehangolásáról, a személyzet képzésének minimális követelményeiről, valamint a környezetvédelmi felelősség és bírságok meghatározásáról rendelkező irányelvet;
25. sürgeti a Tanácsot, hogy további késedelem nélkül határozzon az EU Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló javasolt rendeletről a kritériumok és a támogatható események – többek között aszályok – jobb meghatározása érdekében, ami lehetővé tenné a hatékonyabb, rugalmasabb és gyorsabb reagálást a természeti katasztrófák által okozott károkra, szem előtt tartva azt is, hogy a Parlament már 2006 májusában elfogadta állásfoglalását;
26. úgy véli, hogy a megelőzésnek és a katasztrófakockázatok csökkentésének a strukturális és a kohéziós alapok programjaiba történő szükséges integrációja érdekében a jelenlegi iránymutatások megerősítésére, és újabb iránymutatások kidolgozására van szükség; felhívja a figyelmet különösen a közösségi pénzügyi eszközökhöz történő hozzájárulás feltételelességére és felszólít a közösségi támogatás visszafizetésére nem megfelelő felhasználás – mint például az erdők újratelepítésére vonatkozó tervek és/vagy egyéb kötelező feltételek nem-telejesítése – esetén, ezen kívül felszólít a közösségi programokból finanszírozásra kerülő, megelőzésre irányuló tudatosságnövelő és felvilágosító intézkedések alkalmazására;
27. szeretné, ha a Bizottság javaslatai – amelyek az Unió katasztrófa-elhárítási képességét kívánják megerősíteni – támaszkodnának a legkülső régiók és a tengerentúli országok és területek földrajzi elhelyezkedéséből eredő szaktudásra;
28. sürgeti a tagállamokat, és különösen a természeti katasztrófák által leginkább érintetteket, hogy törekedjenek a jelenlegi programozási időszakban (2007–2013) a strukturális alapok és más közösségi alapok keretében rendelkezésre álló támogatási lehetőségek optimális kihasználására, valamint, hogy szükség esetén elsőbbséget élvező intézkedéseként foglaljanak bele a vonatkozó operatív programokba megelőzési tevékenységeket és projekteket;
29. úgy véli, hogy az EU Szolidaritási Alapja mobilizálásához szükséges eljárásokat felül kell vizsgálni a támogatás kifizetésének felgyorsítása érdekében; úgy véli, hogy e célból egy, a közvetlen kár kezdeti felbecslésén alapuló előlegfizetési rendszert lehetne kifejleszteni, melyben a további kifizetések a teljes közvetlen kár végső kiszámításától és a katasztrófa miatt hozott megelőzési intézkedések meglétének bizonyításától függenek.
30. hangsúlyozza, hogy a Megfigyelési és Tájékoztatási Központ (MIC) szükséges emberi és anyagi forrásokkal történő sürgős megerősítésére van szükség annak érdekében, hogy képes legyen aktívan támogatni a tagállamok által a mechanizmus keretében indított műveleteket;
31. sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a katasztrófaelhárítás valamennyi szakaszát lefedő, fenntartható európai katasztrófareagálási képzési hálózat létrehozásával kapcsolatos lehetőségek széles körét, és a lehető leghamarabb nyújtson be javaslatot e struktúrára vonatkozóan; ezenkívül szorgalmazza a polgári védelmi szolgálatok felkészültségének és a különböző tagállamokból származó csapatok és modulok együttműködési kapacitásának további javítását;

(1) HL C 297. E, 2006.12.7., 375 o.

2008. június 19., csütörtök

32. emlékeztet a korai előrejelző rendszerek EU-ban történő kidolgozásáról és felállításáról, valamint egy korai szökőár-előrejelző rendszernek az Atlanti-óceán északkeleti térségében és a mediterrán térségben történő létrehozásáról szóló 2007. decemberi tanácsi következtetésekre, és ismételten hangot ad azon álláspontjának, hogy a tagállamoknak és a Bizottságnak kell kezdeményezéseket tenniük a katasztrófák korai előrejelzésére és a riasztásra szolgáló rendszerek javítását illetően;
33. kéri a Bizottságot, hogy a 2008–2009-es költségvetési felülvizsgálatra irányuló javaslatába vegye fel a katasztrófamegelőzés, -készültség, -elhárítás és -helyreállítás megfelelő uniós finanszírozásának kérdését;
34. felhívja a Bizottságot, hogy szavatolja az egységes európai segélyhívó szám (112) hatékony működését;
35. sürgeti a földközi-tengeri vidék természeti katasztrófái – például a szárazság és az erdőtüzek – egyedi jellegének közösségi szintű elismerését, és következésképpen a megelőzés, a felderítés, a válságkezelés, a polgári védelem és a szolidaritás terén olyan közösségi eszközök kidolgozását, amelyek az egyes tagállamok szintjén a lehető legjobb választ kínálják e katasztrófákra;
36. sürgeti annak elismerését, hogy a megelőző intézkedések tekintetében nagyobb közösségi támogatás szükséges;
37. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek.

A vámunió negyvenedik évfordulója

P6_TA(2008)0305

Az Európai Parlament 2008. június 19-i állásfoglalása a vámunió negyvenedik évfordulójáról

(2009/C 286 E/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Közösségi Vámkódex (Korszerűsített Vámkódex) létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ elfogadására,
- tekintettel a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló 2008. január 15-i 70/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽²⁾,
- tekintettel egy közösségi vámügyi cselekvési program létrehozásáról szóló 2007. május 23-i 624/2007/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽³⁾ (Vám 2013),
- tekintettel a vámunió fejlődése érdekében követendő stratégiáról szóló bizottsági közleményre (COM(2008)0169),
- tekintettel a kereskedelmi politika szolgálatában hatékony behozatali és kiviteli szabályokról és eljárásokról szóló, 2008. június 5-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a közösségi árutovábbítási rendszer vizsgálatára felállított vizsgálóbizottságának jelentésére (1996. január–1997. március),

⁽¹⁾ HL L 145., 2008.6.4., 1. o.⁽²⁾ HL L 23., 2008.1.26., 21. o.⁽³⁾ HL L 154., 2007.6.14., 25. o.⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0247.